

مدیر کل

جلال الدین الحسینی مؤید الاسلام
 صاحب امتیاز روزنامه هفتگی
 و یومیه (جبل التین)
 (عنوان مراسلات)
 طهران خیابان لاله زار
 فامدیر میرزا سید حسن کاشانی
 دبیر ادارا آقا شیخ یحیی کاشانی
 غیر از روزهای جمعه همه روز
 طبع و توزیع میشود

یومیه

کابلین

۱۳۱۱

طهران

قیمت اشتراك سالیانه

طهران ۳۰ قران
 سایر بلاد داخله ۳۵ قران
 روسیه و قفقاز ۱۰ منات
 سایر ممالک خارجه ۳۰ قرانک
 (قیمت یک نسخه)
 در طهران صد دینار
 سایر بلاد ایران سه شاهی است
 قیمت اعلان مطری
 دو قران است

روزنامه یومیه ملی آزاد سیاسی اخباری تجاری علمی ادبی مقالات عام المنفعه

با امضا قبول و در انتشارش اداره آزاد است

چهارشنبه ۸ رمضان المبارک ۱۳۲۵ هجری قمری و ۲۹ مهرماه جلالی ۱۳۲۹ و ۱۱ کبر ۱۹۰۷ میلادی

(نواقص پارلمان)

هر کس در تاریخ بنظر دقت نکند کرده باشد باید اقرار کند که در این دو سال اخیر ما ایرانیها کارهای بزرگ صورت داده ایم اگر اغتشاشات اردبیل و ماکو و خوی و غیره و سانحه ارومیه رو نداده بود ما در تاریخ مقام عالی پیدا میکردیم بواسطه اینکه قطعاتی بودیم که تمام اصول دولت و شروط پارلمانی را بدون خورتیزی بدست آورده ایم و یقین داریم که وقایع مذکور هم بعد از آنکه بدستی مشکوفی شود معلوم میگردد که ملت ایران در این واقعه تاریخی مهم بنجات رفتار کرده و آن اغتشاشات هم نتیجه تقنین و فساد چند نفر اشخاص مفید بوده است ولی بعد از تعریف و تمجیدی که شایسته حصول چنین نتیجی مهمه است باید در ماضی و استقبال بنظر انتقال نیز بگذریم و به بینیم بجهت تکمیل اینکار بزرگ که از دست و دماغهای ما ساخته شده چه باید کرد

اولا پارلمان باید از روی حقیقت و درستی نماینده تمام ایران باشد انتخابات آینده از زوی طبقات و اصناف نباید باشد بلکه افرادی و به نسبت سکه هر ناحیه باشد محور دولت مشروطه مسئله مالیات است یعنی استقرار دولت بسته به مالیات میباشد پس تعیین نمایندگان پارلمان راجع است بکسانی که مالیات میدهند و هر ناحیه که بیشتر مالیات بدهد باید بیشتر انتخاب کننده نماینده داشته باشد در تمام ممالکی که دولت پارلمانی دارند انتخاب اعضای پارلمان و عده ایشان از هر ناحیه بواسطه عده مالیات دهندگان ناحیه معین میشود و هیچ پارلمانی در دنیا ترتیب انتخابش از روی طبقات و اصناف نیست و ما هم اگر بخواهیم پارلمانی واقعی داشته باشیم باید اصول آنرا همه پارلمانیهای سایر نقاط عالم بنامیم

ثانیا تمام اقسام سکه ایران باید در پارلمان نماینده داشته باشند جمیع اغتشاشاتی که در طرق و شوارع جنوب و شمال ایران روی داده بملت این است که ایلات معظم در پارلمان نماینده ندارند آیا جایز است که ایلات قشقایی و بختیاری و سایرین که در ایران مرکز شجاعت و رشادت هستند از جزء اصلی دولت یعنی پارلمان خارج باشند آیا باید قبایل سنی کردستان و سرحدات ایران و روس و ایران و عثمانی از داشتن نماینده در پارلمان محروم بمانند؟ آیا ممکن است که دوستان مغرض یا دشمنان ایران در میان سنیها و بختیارها و قشقاییها و سایرین چنین بخرج داده باشند که تشکیل مجلس تدبیری است که مردمان غیبه اندیشیده اند که مذهب خودشان را در تمام ایران غلبه دهند؟

آیا چیز دیگری میتواند سبب شده باشد که ایلات سنی سرحد ایران و عثمانی از ما روگردان شده جانب عثمانی را بگیرند پس در ایران هم پارلمان باید همانطور باشد که در سایر ممالک مشروطه است یعنی باید چرخ اصلی مرکزی دولت باشد و باید نماینده تمام افراد مردم ایران باشد بدون تفاوت نسل و نژاد و زبان و دین و مذهب و الایجابی اینکه اسباب نعمت و سعادت و برکت باشد غلات شقاوت و بدبختی خواهد شد و میان طوائف مختلفه ایرانیان تفاهت و عداوت خواهد انداخت و اسباب کار دشمنان و بدخواهان مملکت خواهد بود

ثالثا این مسئله مهم را باید اجماع تکرار کرد تا در ذهن همه جا بکیرد و بروقی آن عمل کنند که مجلس چرخ اصلی مرکزی دولت مشروطه است رای

اکثریت مجلس قانون مملکت است در هر موضوعی که متعلق بامور دنیوی باشد

در تمام عالم معنی پارلمان همین است در ایران هم تا اینطور نباشد نتیجه صحیح عاید نخواهد شد پس در نوبت آینده تمام قوانین راجعه بانتهای کنگره و انتخاب شوندگان باید تغییر کند همه جای دنیا تمام رجال مملکت جزء پارلمان هستند ما چرا باید کاری بکنیم که رجال ما از پارلمان خارج باشند و مجبور شویم بنا وقتنی و نجار و غیره انتخاب کنیم که برای ما قانون بنویسند اشخاص مذکور مردمان بسیار خوب بافایده هستند لکن مقنن نمیتوانند باشند و وجود ایشان برای وضع قانون مملکتی بی فایده بلکه مضرات این قواعدی که بجهت انتخاب ترتیب داده شده چه در اعضاء پارلمان چه در انجمنهای ایالتی و ولایتی و بلدی بنا برخوف و نترسی است که در مملکت همسایه شمالی ما مردم از مستخدمین دولت دارند ولی در مملکت ما تجربه ثابت شده که شدیدترین هواخواهان مشروطیت در میان مستخدمین دولت میباشد من ترین و معتبرترین دیپلماتهای ما بواسطه مرقومات حراق خود تمام دستها و کلاهها بحرکت آورد این الدوله مرحوم جان خود را بر سر اینکار گذاشت مشیر الدوله مرحوم تمام قوای خود را درین مقصود بکاربردوزیر خارجه محترم حالیه بجهت همین غرض چه خدمات و محنتها کشید (مقصود جناب سعاد الدوله میباشد) و همین ایام هم که تمام بزرگان با هواخواهی مشروطیت را اظهار نمودند چه دلیل دارد این قسم مردم داخل پارلمان نباشند اگر رجال و بزرگان اهل دربار شاهنشاهی از ابتدا بصوت پارلمان منتخب شده بودند هیچیک از فتنه ها و فسادهاییکه در این پانزده ماه روی داده عارض نمیشد زیرا که خارج کردن این اشخاص باعث شد که با مجلس مخالف شوند قوانین انتخابات سایر انجمنهای ایالتی و ولایتی و بلدی نیز مبنی بر همان خوی بیعنی بیجا از عمال حکومتی بوده و حال آنکه بجهت این انجمنها ما مرهومان تربیت شده باهوش دانا لازم داریم مهندس و طبیب و دواساز و مکن و نقشه کش و غیره و کسانیکه از امور مملکتی آگاه باشند و این قبیل اشخاص همه مستخدم دولت هستند چرا باید انتخاب نشوند این خوی که ما ظاهر کرده ایم همان وحشت و ترسی است که رعایای روسیه از عمال دولت دارند بعدها باید اقل قوانین را تغییر داد بطوریکه تمام مردمان معتبر بتوانند بصوت پارلمان منتخب شوند اگر چه مستخدم دولت باشند

زاجا باید دانست که دولت در هیچ مملکتی برآمد این نیست که خرم را بجهت ببرد غرض از دولت اینست

که جان و مال و شرف مردم را محفوظ بدارد و تجارت را سهل کند تا مردم بتوانند بطور امنیت و آسودگی و شرافت زندگانی کنند هیچ دولتی نمیتواند دین و مذهب مخصوص بر رعایای خود تحمیل نماید و اگر بکند خود را خراب خواهد کرد و پارلمان ما هم اگر بخواهد جزء اصلی لازم دولت باشد باید مسئله دین و مذهب را بکلی آزاد بگذارد تمام مساوات مشروطه که يك شکل مخصوصی از مذهب را با دولت خود لازم و ملزوم قرار داده اند دیر یا زود مجبور شده اند که مسائل دنیائی و سیاسی و مملکت داری را از امور دینی منفصل کنند انکلیسها تقریباً سیصد سال قبل خود را از این مخمصه فارغ کردند ژاپونیا هیچوقت گرفتار این محذور نبودند و در فرانسه هم اکثر فتنه هائیکه در تاریخ مشروطیت ملاحظه میشود از بابت اتصال دین و دولت بوده است در اطراف مملکت ایران همه جا القوامی هستند که دین و مذهبشان با ایرانیها تفاوت دارد و اگر ما بخواهیم با سعادت و مقتدر و معتبر باشیم باید با همسایه ها دوست باشیم و از حیث سیاسی و تجارتی از همه بهره ببریم و حال آنکه اگر دولت يك شکل از دین و مذهب مایل باشد و سایرین را طرفی اعتنا قرار ندهد از همه طرفی مبتلا بمشکلات خواهیم شد و دست تمام همسایگان را بروی خودمان دراز خواهیم کرد مدتهاست که دنیای تمدن ماتفت شده است که دین و اعتقاد امری است شخصی و وجدانی و دولت با تمام رعایای خود بلکه با رعایای خارجه هم که در خاک او توقف دارند باید یکسان رفتار کند امنیت و عدالت و مهر و محبت و حقوق و امتیازات در مورد استحقاق باید تابع دین و مذهب و نسل و نژاد نباشد و صرفه ایران هر ایست که هر چه زودتر ممکن شود بتمام دنیا اعلام کند که جمیع نژادها و تمام اشکال مذاهب در مقابل قانون مساوی هستند و مشمول عدل و انصاف میباشد و هرگاه دو طایفه که عقیده مذهبی ایشان متفاوت باشد باهم گفتگو داشته باشند اگر یکی از طرفین بخواهد امر او راجع به دیوالخانه عدلیه شود قبول میشود این قانون مساوات را باید رسماً بتمام السنه اعلان کرد تاسنی و یهود و کلدانی و یونانی و عرب و ارمنی و تمام طوائف ایرانی و غیر ایرانی بخصوص در مساوات همسایه بشمند که قانون ایران اینطور است برای رعایای خارجه هم که در ایران اقامت دارند باید اسباب سهولت فراهم آورد که رعیت ایران شوند و دارای جمیع حقوق و امتیازات مردم داخله گردند چنانکه در زمان سلاطین صفویه متجاوز از ده هزار نفر هند و در اصفهان باسودگی سرمیگردند و برثروت مملکت قابله میافزودند

همه کسی شده این یهودیها اولاد همان اشخاص باهوش
زحمت کش فقیری هستند که دول مشرق زمین ایشانرا
مجبور بمهاجرت بار ویا کرده اند و چندی قبل يك
خانواده فقیر یهودی مجبور شد از همدان به مداه
برود و از بغداد یابیشی وسایر نقاط هندوستان و چین
ارتباط تجارتی پیدا کرده به لندن رفت اکنون آن خانواده
بمنوان داود ساسون معروف و مشهور عالم می باشد
و در سال تجارتش از کابیه عایدات دولت ایران بیشتر است
حال به بینیم در آزار واذیت این قبیل اشخاص عین برای
مدام طرفی حاصل است مسلم است که ممالکی که این
اشخاص از آن مهاجرت میکنند ضرر می بینند و قاطبی
که این مردم میتوانند در آنجا با سودگی و امنیت کار
بکنند از کار و عقل و هوش آنها انتفاع میبرند (بقیه دازد)

(تقریظ)

خبر ناگوار مشاهده منحوسه طوری حواس را
متفرق نمود که آزادی تکالیف لارمه روزنامه نویسی باز
ماندیم منجمله تقریظ چندین جریده فریده که بتازگی
از افاق اقبال طالع واز آسمان سعادت لامع گردیده و چندین
کتب نفیسه را که اینایام زینت افزای عالم مطبوعات
کرد یده اند متعرض نشده وقتی بر خوردیم که خدمت
انخداندان کمال و فضل خجل و شرمنده کشته اینک باهویت
انفعال بقضاء آنها مبادرت میکنیم

(آدمیت) روزنامه ایست که عبارتش زنگ از
دل ببرد و معانی عالیه اش روح را مسرت بخشد مطالبش
عالی و بیاناتش شافی از سیاسی و علمی غالباً سخن میراند
و بهترین اسلوبی را در انشاء اختیار نموده که طباع
عموم را بهایت مطبوع در نظر عامه و خاصه بی نهایت
مطلوب در هشت صفحه حبل المتین هفته وار طبع و
نشر میشود — ما از صمیم قلب صدور این جریده غراء
را که از ترشحات آهین قلم جناب یگانه ادب دانشور
و فرزانه فاضل غیرتمند آقا میرزا عبدالملک یزدی است
که از اجله دانشمندان طهران معدود در علوم قدیمه و جدیده
تسلطی تام دارند تیریک و تنهیت میگوئیم —

(کشویق) روزنامه ایست علمی ادبی سیاسی
اخلاقی هفتگی با مشرب مستحسن و مسلکی ممدوح در نوشتن
اعتدال مسلک را که نیکو ترین روشها است پیشه کرده
و استقامت را که پسندیده ترین صفات است انتخاب نموده
سرلوحه اش تصویر دو عمارت است یکی مشروطیت که
چندین طبقه ساخته هده و سر بکشتان کشیده دیگری
استبداد که جمعی مشغول ویران کردنش هستند تاکنون
سه نمره از آن گرامی نامه بطبع رسیده است بابت نقد و شایع که
مطالبه آن عموم را بهره دهد و خه و من را تذکار نماید

انگلیسها بطور مضمون میگویند در لندن عده آلمانیها از
برلن زیادتر است و عده فرانسویها از پاریس و عده
اسکا تلندی از ادینبورگ و عده ایرلندیها از دوبلن بیشتر
باشد شاید در خصوص دوشهر اولی این حرفی اشراق
باشد لکن در این حرفی نیست که در لندن وسایر بلاد
انگلیس عده کثیری از مال خارجه جمع هستند و یکی از
علتهای بزرگ ثروت انگلیس همین است که برای
تمام مال اسباب سهولت فراهم آورده که در خاک انگلیس
اقامت نمایند و تجارت کنند و از این باب با خود انگلیسها
هیچ تفاوت نداشته باشند اهل تاریخ میدانند که آبادی
انگلیس و کارخانه جات آن و بسیاری از اصول آزادی آن
ممالک بواسطه این حاصل شده که مردم خارجه
بازادی و آسوده می توانسته اند بانجا بروند مثلا یکوقت
دول کاتولیک فرانکستان هرکس را که کاتولیک نبود انرا
آزار و اذیت میکردند و اگر اذیت نمیکردند
آنها را پست تر از کاتولیکها قرار داده کاتولیکها را رجحان
و مزیت می دادند باین واسطه جمع کثیری از بزرگیها
و هلاندیها و فرانسویها و آلمانیها که پروتستان بودند
بانگلیس رفتند و ثروت زیاد بادستگاههای نسج پنبه و پشم
و اریشم و غیره همراه بردند و همین مسئله بعدها
انگلیس را مرکز عده صنعتی تمام عالم گردانید یکی
از سلاطین انگلیس موسوم به جیمز رعابای خویش را
آزار میکرد و مانع از ترقی مشروطیت میشد بواسطه
اینکه خود او و اتباعش کاتولیک بودند و رعابایش پروتستان
بنا بر این انگلیسها بر ضد او اتفاق کردند و او را
مجبور نمودند از تخت و تاج و مملکت خویش دست
بکشد بعد از آن داماد او را که ویلیام و هاز اده
ارائز نام داشت از هلانر طلبیدند و بجای او بساطنت
بر نشاندند و چون این شخص در ممالک جمهوری
بزرگ شده و رای و عرضی نداشت که در مقابل
اصلاحات راجع بمانه بایستاد اکثر اصول آزادی انگلیس
در زمان او حاصل شد و اساس دولت انگلیس که بعدها
مولد تمام سلطنتهای مشروطه عالم گردید در واقع
بتوسط این پادشاه اجنبی تکمیل یافت اسپانیولیا و
پرتغالیها یهود و مسلمین را آزار و اذیت میکردند مسلمین
بافریقا رفتند و یهود اکثر بانگلیس مهاجرت کردند و
ثروت فراوان با صنایع و معلومات بسیار بان مملکت بردند
و نواده یکی از همان یهودیهای پرتغالی که دیسرلی یعنی
این اسرائیل نام داشت قریب چهل سال در انگلیس بمنوان
وزارت اعظم فرمان روائی داشته و جسی از بهترین
ترقیات انگلیس در این صدسال اخیر نتیجه اعمال این
وزیر یهودی میباشد ثروت و مکت فوق العاده یهودیها
در انگلیس و فرانسه و اطریش و آلمان و روسیه کوهی زد

مدیرودیر زبر دستش جناب آقا میرزا رضاخان مستوفی
مؤتمن دیوان است که از وطن خواهان و غیرتمندان ایران
بشمار است دوام و بقاء جریده و صاحبش را از
خداوند خواهانیم —

(رهنما) اثرکک در رسلك جناب میرزا عبدالرحیم
شیرازی روزنامه ایست خوش عبارت و مسلك اخلاقی
و علمی اش غالب و بر مراحل فضل نگارنده ماهر شاهد
باجه بسیار مرغوب و مطبوع و نیز سر لوحه مصوری
که انظار را حسن ملاحظش جذب کند و اذهان را لطف
کلامش جلب نماید نویسنده اش از سبک کلام پیدا است
که صاحب درد است و غم وطن دارد نام طلب و شهرت
خواه نیست نوبت و تایید آن بزرگوار و مزید
انتشار و اعتبار جریده غراء رهنما را از خالق
کلام مسئلت مینمائیم —

(ندای وطن) اشتهار این کسرآمی نامه ارکان
بالا تر است که من بنده با قلم شکسته توانم نور استایش
کنم چه معرفی باید اجلی از معرفی باعد و در این مورد
این نامه گرامی تمام جراید را تحت الشعاع ساخته غرض
انکه بهمه وطن خواهان مژده میدهیم که این خورشید
تابان چندی است که یومیه گردیده و هر روز صبح عالم
مطبوعات را چون شمس طالع منور میسازد همت بلند
جناب یکه فیلسوف بزرگ افای مجدد الاسلام از نمونه
افدانات زیاد دارد راستی وجودی باین همت در ایران
کمتر دیده شده خداوندش از گزند بد خواهان مصون
دارد —

(مجاهد) بتازگی از اوق آذر بایجان چون
ماه منور و بدر کامل زینت گر جرائد ایران شده و در
نمره سیم تمثال عبس آقا مجاهد را رسم نموده مذاقت
حمایت از مجاهدین ایران و اصل مطلب رفع جور و
ظلم است امیدواریم سایر جرائد انخطه پاک که بکدمه
چون کواکب سحری غروب نمودند و داعی ناکوار بر
دل وطن پرستان نهادند باز طلوع کنند خصوص جریده
فریده (آذر بایجان) که افتخار ایران و ایرانیان
بوده اگر مسد آرام شود و شیخملی خان بگذارد

(اصفهان) روزنامه ایست نامی و گرامی از آثار
فلم و تالیف افکار و هم جناب میرزا حسینخان اعتلاء الدوله
است برای اطلاع از اوضاع ثروت و تجارت و فلاحت عالم
نهایت مفید و نافع است و همه تجار و ملاکین و لازم در
سیاست نیز کمیتهش را جولان است هر کس طالب باشد
باداره یومیه جبل المتین رجوع فرماید که کنجی خواهد
یافت مطور از جواهر شاداب و لثمه خوبای —
(بدایه السید سیدالهدایت) کتاب بدایه اثر افکار
آقا سید مرتضی بهترین کتابی است برای تعلیم الدیاب و

خواندن و نوشتن خط نسخ و استعاب که تا کون در ایران
نوشته نشده طفل در سه چهار ماه از خواندن و نوشتن
عبارات ساده فارسی مستفنی میکردد ، سابقه جناب آقا سید
مرتضی در خط و طبع هم حاجت بشح ندارد چنانکه
کتاب کستانی که بخط و تصحیح او است کالشمس فی رابعه النهار
مستفنی از تصحیح و توصیف است بهرحال در مدارس و
مکاتب ابتدائی تعلیم این کتاب بسیار لازم است و ختمی
بزرگ از اینراه بمعارف مافرومده اند —

(محل فروش در کتابخانههای عمومی است)

(مقالات سیاسی و علمی) تألیف استاد دانشمند
عالم بینظیر و فاضل نحریر جناب فرصت شیرازی کتابی است
مشحون از مطالب علمی و سیاسی در طی عبارات ساده و
خوش اسلوب که هر کس از آن فهم مطلب تواند نمود
علمیائش مبنی بر اسلوب علوم جدید و بشکل رومان در
آورده تا ظاهرش شکل حکایت نماید و باطنش دری از علم
و فلسفه بروی خوانندگان کشاید تا کسی آن کتاب مستطاب
نبیند و نخواند بحقایق و جواهر نفیسه آن بر نخواهد خورد
خوشحال آنکس که وقت را بمطالعه چنین کتابی صرف
نماید و ازین خرمن خورده چینه — بتازگی جلد دومش
در طهران با اسلوبی خوش بطبع رسیده و برای فروش در
کتابخانه تربیت موجود است قیمت چهار قران

(مثنوی میرزا نصیر) از روی خط خودش نوشته
شده کاتب آقا میرزا زین العابدین خان ملک الخطاطین است
که بهترین خوش نویسان ایران است قیمت سی شاهی در
کتابخانه تربیت

(اعلان اداره)

بعضی از نمره جات یومیه جبل المتین کمیاب شده
و طالبین آنها زیاد بود لذا مجدداً طبع گردید هر کس
طالب است رجوع باداره نماید
ایضا

دو جلد حاج بابا اصفهانی مصور چاپ حروفی با
کاغذ اعلی — مکالمه سیاح ایرانی با شخص هندی —
دیوان سرخوش — قانون اساسی که تازه طبع شده است
بقیمت مناسب در اداره فروخته میشود

(اعلان)

د کتر استیانیان حکیم مخصوص دندانسازی اعلی حضرت
همایونی در خیابان علاء الدوله رو بروی خانه لیر نظام
کارخانه دندانسازی خیلی ممتاز و مکمل باز نموده و قبول
می نماید همه جور ناخوشیهای دندان را مالج نماید بطرز وسبک
امریکائی و هم روز صبح از ساعت هشت الی دوازده فرنگی و بعد از
ظهر از ساعت دو الی شش فرنگی در محل معروض
برای رجوع کنندگان حاضر است .
(حسن الحسینی الکاشانی)